

Przed-komercyjne oraz innowacyjne zamówienia publiczne **w instytucjach Unii Europejskiej**

Współpraca europejska pozwala zamawiającym na dzielenie kosztów i zysków w przeprowadzaniu innowacyjnych zamówień i znajdowanie wspólnych stawianych przed rozwijającą się Europą.

Sektor publiczny stanął przed ważnym wyzwaniem, które wymaga transformację tego sektora. W wielu przypadkach rozwiązania są blisko rynku tylko muszą zostać jasno określone wymagania. W innych nacisk kładzie się na dziedziny, w których brak jak dotąd rozwiązań komercyjnych na rynku (zaangażowanie B&R)

Przed-komercyjne zamówienia publiczne

Przed-komercyjne zamówienia publiczne to szczególny rodzaj zamówień R&D na innowacyjne rozwiązania, które nie są dostępne na rynku. Przed-komercyjne zamówienia publiczne działają z innowacyjnymi zamówieniami publicznymi (PPI).

Przed-komercyjne zamówienia publiczne (PCP) są przeznaczone do kierowania przebiegiem rozwiązań w stosunku do konkretnych potrzeb sektora publicznego. W ramach programu Horyzont 2020 Unia Europejska zwiększa wsparcie dla grup publicznych zamawiających, którzy wspólnie pracują nad wprowadzaniem przed-komercyjnych zamówień publicznych.

Zamówienia na badania i rozwój (R&D) są ważnym narzędziem stymulującym innowacyjność. Pozwala ono władzom publicznym kierować rozwojem nowych rozwiązań bezpośrednio dla ich potrzeb. Jednak zamówienia na badania i rozwój są stosowane sporadycznie.

PCP obejmuje kilku dostawców, którzy są równocześnie zaproszeni do każdej fazy PCP, gdzie pracują niezależnie nad rozwiązaniem tego samego zagadnienia. Ryzyko i korzyści zamówienia są dzielone między zamawiającymi a dostawcami, zgodnie z sytuacją panującą na rynku. dostawców jest.

Dla PCP dzielenie zysków i ryzyka zgodnie z warunkami rynkowymi występuje wówczas gdy zamawiający dzielą bilans zysków i ryzyka związanego z prawami własności intelektualnej wynikającymi z R&D z dostawcami, po cenie rynkowej.

Etapowe podejście do konkurencyjności dostawców jest stosowanym w PCP przez zamawiających. Tylko podmioty, które brały udział w danym etapie mogą przejść do kolejnej fazy zamówienia. Spośród wszystkich dostawców ofert uczestniczących zamawiający wybiera te, które przechodzą

do kolejnej fazy. Angażowanie kilku dostawców w każdej fazie procesu pozwala na uzyskanie koncepcji efektywnej kosztowo.

Zamówienia na badania i rozwój dzieli się na etapy:

- Projekt
- Prototyp
- Opracowanie
- Testowanie produktu.

Komisja Europejska wspiera PCP, ponieważ umożliwia na:

- Dzielenie się ryzykiem między zamawiającym a dostawcą. Nabywca ponosi część kosztów prac badawczo-rozwojowych w zamian za utrzymanie praw do rezultatów tych prac.
- Wybór przez zamawiającego ofert , które przeszły do kolejnego etapu zamówienia.
- PCP pozwala rozwijać i tworzyć produkty, które w najbardziej odpowiedni sposób odpowiadają na potrzeby zamawiających jednostek publicznych. Dzięki czynnemu uczestnictwu w cyklu testowania prototypów i oceny serii testowej produktów, zamawiający zabezpieczają się przed zagrożeniem zakupu gotowego produktu, który nie wpisuje się w istniejące potrzeby odbiorcy.
- PCP to proces wzajemnego uczenia się stron zamówienia, w kontekście potrzeb zamawiających, a ograniczeń i możliwości nowych technologii dostawców. Ta wiedza pozwala tworzyć innowacyjne rozwiązania.
- Zamówienia przed-komercyjne stwarzają możliwość pojawienia się innowacyjnych produktów na rynku, a pieniądze zaangażowane przez zamawiającego, ułatwiają dostawcom pozyskać nowe technologie i rozpocząć prace badawcze.
- Dzielenie się ryzykiem i korzyściami z dostawcami oznacza, że zamawiający otrzymuje ofertę tańszą (i mniej ryzykowną).

Innowacyjne zamówienia publiczne

Innowacyjne zamówienia publiczne (PPI) pobudzają innowacje poprzez wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań istniejących już na rynku lub istniejących w małej ilości), lecz które jeszcze nie spełniają wymogów sektora publicznego na szerszą skalę.

Jednostki zamawiające stają się swojego rodzaju platformą startową dla produktów lub usług, które nie są jeszcze powszechnie dostępne na rynku handlowym.

Poprzez opracowanie przyszłościowej strategii innowacyjnych zamówień publicznych, w którą wpisują się PCP i PPI, jednostki sektora publicznego mogą przyczynić się do wzrostu zapotrzebowania na innowacyjne rozwiązania. To pozwala na szybsze udoskonalanie usług, świadczonych przez sektor publiczny, a jednocześnie tworząc nowe możliwości dla europejskich firm, w uzyskaniu pozycji liderów na nowych rynkach.

Obecnie jednak, porównując Europę do reszty świata PCP i PPI są niewykorzystywane. Dlatego Komisja Europejska podejmuje szereg działań mających na celu poprawić wydajność polityki w zakresie innowacji.

1. Ulepszone podstawy prawne

Inicjatywy unijne dotyczące PCP oraz PPI w kontekście Strategii UE na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia Europa 2020 oraz Europejskiej Agendy Cyfrowej stawiają za cel zwiększenie do 2020 roku, stosowania zasad zamówień PCP i PPI.

2. Współfinansowanie Unii Europejskiej

Horyzont 2020 oraz Fundusze Strukturalne wzmacniają współfinansowanie projektów dla europejskich jednostek publicznych zamawiających już od 2014 roku.

3. Sieciowanie – wymiana doświadczeń – szkolenia

PPI i PCP mogą doprowadzić do przełomów naukowych i technologicznych w takich obszarach życia jak: ochrona zdrowia, bezpieczeństwa żywnościowego, zrównoważonego rolnictwa oraz czystej i efektywnej energii.

UE wspiera współpracę PCP i PPI ze względu na: przyspieszenie unowocześnienie sektora publicznego, poprzez ulepszenie jakości i efektywności usług publicznych dzięki przełomowym rozwiązaniom; uzyskanie wyższej wartości finansowej dzięki włączaniu sektora publicznego w dzieleniu kosztów i doświadczeń w kupowaniu nowych rozwiązań, które odpowiadają na potrzeby jednostek publicznych; wspólny przedmiot zainteresowania; tworzenie miejsc pracy w Europie, które pozwoli na wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań na rynek europejski.

Możliwości pozyskania funduszy unijnych na PCP i PPI

Całkowity budżet przeznaczony na projekty związane z PCP i PPI z Unii Europejskiej to 130 milionów euro, dostępnych na lata 2016-17 w ramach programu Horyzont 2020.

Fundusze dostępne dla grup zamawiających:

- Przygotowanie i podejmowanie działań w ramach PCP i PPI
- Współpraca w celu zidentyfikowania szans dla przyszłych przed-komercyjnych zamówień

Ten rodzaj wsparcia jest finansowany w ramach programu Horyzont 2020 dla projektów z zakresu Europejskiej Infrastruktury Badawczej, Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych, Zdrowia, Bezpieczeństwa, Energii, Transportu, Zmian Klimatycznych, Środowiska. Należy przy tym pamiętać, iż kwoty dofinansowania są zwiększone o 90% dla PCP i 35% dla PPI w latach 2016-17.

Platforma Innowacyjnych Zamówień, wspierana przez Komisję Europejską, działa jako Centrum informacji o innowacyjnych zamówieniach. Dzięki takiemu narzędziu, możliwe jest gromadzenie informacji na temat zbliżających się naborów wniosków, wydarzeń oraz forum, gdzie można istnieje możliwość wymiany informacji i pomysłów z podmiotami międzynarodowymi.

Komisja Europejska

W 2009 roku KE uruchomiła nabór wniosków wspierających ustanowienie sieci władz publicznych dla PCP. Te działania miały na celu podniesienie świadomości i podzielenie się doświadczeniami w zakresie PCP. Zachęciło to do współpracy wśród publicznych zamawiających z państw członkowskich UE i doprowadziło do wspólnego wdrożenia przed-komercyjnych zamówień publicznych.

Od 2012 roku KE rozszerzyła swoje działania, poprzez współfinansowanie paneuropejskich konsorcjów publicznych zamawiających, którzy chcą podjąć przed-komercyjne zamówienia razem na zakres działań będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

To wsparcie zostało rozszerzone na okres trwania programu Horyzont 2020 o badania innowacyjne.

Europejskie wsparcie dla innowacyjnych zamówień (European Assistance For Innovation Procurement – eafip)

W ciągu ostatnich lat PCP oraz PPI zostały wdrożone w wielu państwach członkowskich UE , zarówno przez nabywców indywidualnych oraz konsorcja, na szczeblach krajowym i międzynarodowym. Celem Europejskiego wsparcia jest dla innowacyjnych zamówień jest promowanie korzyści oraz dobrych praktyk wynikających z pierwszych doświadczeń, aby zachęcić kolejnych zamawiających do wdrażania procedur PPC i PPI.

Konsorcjum eafip będzie skupiać się na promocji, organizowaniu szkoleń, jak również zapewnia wsparcie zamawiającym w ramach PCP i PPI w państwach członkowskich UE.

W ciągu najbliższych 3 lat, zaplanowano organizację 12 dużych imprez w różnych krajach UE, podczas których udzielane będą informacje o PCP & PPI, a także zostaną przeprowadzone w tym zakresie szkolenia.

Szkolenia przeznaczone będą dla decydentów politycznych, zamawiających publicznych oraz personelu prawnego z zakresu wdrażania PCP & PPI. Zamawiający będą mogli wysłać także zapytanie do działu pomocy technicznej, które będzie udzielało odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania.

Lokalna pomoc skupi się na zamawiających publicznych, którzy zamierzają rozpocząć konkretne zamówienia PCP i PPI dla rozwiązań opartych na ICT. Pomoc ta obejmie pomoc prawną w fazach uruchomienia i wdrażania zamówienia publicznego.

Przykłady projektów

Europejski sektor publiczny stoi przed ważnymi wyzwaniami, które zakładają potrzebę modernizacji działań, w trakcie realizacji usług publicznych na wysokim poziomie. Innowacyjne rozwiązania mogą dostarczyć rozwiązań dla tych wyzwań.

Wcześniej projekty z 7 Programu Ramowego, teraz zgrupowane w ramach Horyzontu 2020 oferują wsparcie dla innowacyjnych zamówień w ramach działań:

- ✓ Przed-komercyjnych zamówień publicznych
- ✓ Innowacyjnych zamówień publicznych

Dzięki rozwojowi przyszłościowej strategii innowacyjnych zamówień publicznych, która wykorzystuje PCP i PPI w sposób uzupełniający się, publiczni zamawiający mogą wprowadzać innowacje, w zależności od ich zapotrzebowań. Takie podejście pozwala europejskiemu sektorowi publicznemu szybciej udoskonalać świadczone usługi, poprzez stwarzanie możliwości dla europejskich firm zdobywania pozycji liderów na nowych rynkach.

Przykłady projektów zastosowania PCP i PPI w praktyce:

INSPIRE (Sieć zamawiających sprzyjających zapotrzebowaniu na innowacje w e-zdrowiu) – celami projektu są tworzenie sieci jednostek zamawiających wspierających zapotrzebowanie na innowacje w e-zdrowiu, aktywne starzenie się oraz tworzenie niezależnych miejsc zamieszkania. Kolejnym priorytetem projektu jest osiągnięcie praktycznego wpływu na korzystanie z instrumentów jakie dają PCP i PPI dzięki Akademii INSPIRE; łączenie działań w ramach innowacyjnych zamówień i inwestycji podwyższonego ryzyka; ułatwianie wprowadzania nowych technologii i usług opartych na ICT w systemie opieki zdrowotnej.

EPP Health (Sieć zamawiających dla rozwiązań e-zdrowia) – celami projektu są utworzenie europejskiej sieci zamawiających dla zidentyfikowania wspólnych potrzeb, zawiązanie otwartego dialogu z

sektorem przemysłowym oraz ulepszenie wspólnej mapy drogowej zamówień, która uwzględni zrównoważone rozwiązania dla e-zdrowia.

PRO4VIP (Sieć zamawiających w dziedzinie okulistyki) – projekt formuje sieć w branży okulistycznej, która . Wady wzroku to kwestia globalna, wzrastająca wraz ze starzejącym się społeczeństwem. Celami projektu są utworzenie mapy drogowej dla nowatorskich, dochodowych, opartych na ICT technologiach dla osób niedowidzących oraz narzędzi klinicznych, które pozwolą na wcześniejsze wykrywanie wad.

P4ITS (Sieć zamawiających, przygotowujących rozmieszczenie Inteligentnych Systemów Transportowych) – projekt tworzy sieć zamawiających, którzy posiadają doświadczenie we współpracy z Inteligentnymi Systemami Transportowymi (ITS) i planowaniem ich rozmieszczenia w niedalekiej przyszłości. Celami projektu są bardziej skoncentrowane podejście PPI, we wspieraniu promowania ITS w Europie.

CHARM (Polepszenie zarządzania efektywnością ruchu drogowego) – projekt dąży otwartej architektury modułowej dot. centrów zarządzania efektywnością ruch drogowego (ograniczenie emisji CO2 do powietrza, zwiększenie bezpieczeństwa drogowego).

PRACE (Zwiększanie efektywności energetycznej zarządzania informatycznego) - Partnerstwo na rzecz Zaawansowanej Informatyki w Europie zapewnia dostęp do 6 wiodących systemów zarządzania informatycznego (HPC) dla środowiska akademickiego i przemysłowego na całym świecie. Partnerzy projektu wspólnie pilotują zamówienie i własność innowacyjnych prototypów HPC, skupiając się na efektywności energetycznej.

IMAILE (Indywidualne środowisko nauczania dla szkół podstawowych i średnich) – projekt przeprowadza zamówienia PCP skupiając się na technologiach i usługach e-learningowych, które sprostują wyzwaniu, jakim jest zapewnienie Indywidualnego Środowiska Nauczania dla uczniów szkół podstawowych i średnich.

CloudforEurope (Efektywne i bezpieczne przechowywanie danych rządowych) – chmura dla Europy to współpraca 24 partnerów (władze publiczne i instytucje badawcze) z 12 krajów. Głównym działaniem projektu jest identyfikacja przeszkód korzystania z chmury danych w sektorze administracji publicznej, zidentyfikowanie działań, które przełamią te przeszkody, przekonywanie sektora badawczo rozwojowego do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań w kwestii przechowywania danych.

PICSE (Europejska Chmura Naukowa) – Platforma Zamawiających w ramach projektu da dostęp do unikalnego repozytorium informacji wspierających przechodzenie z bezwarunkowego zakupu ICT na rzecz „płacenia za korzystanie” dzięki wykorzystaniu chmury handlowej.

COMPLETE (Sieć zamawiających nowatorskich rozwiązań sieci szerokopasmowych) – w ramach projektu powstanie wspólna platforma informacyjna, jak również wspierająca Krajowe Sieci Badawcze i Edukacyjne i jednostki publiczne w koordynowaniu procedury zamawiania nowatorskich rozwiązań w ramach Horyzontu 2020.

PREFORMA (Działania na rzecz zrównoważonego ekosystemu dla długoterminowej ochrony zasobów cyfrowych) – projekt ma na celu wykorzystanie PCP dla rozwoju innowacyjnych narzędzi dostępu do elektronicznych zasobów.

Wydarzenia związane z innowacyjnymi zamówieniami:

- Szkolenie zorganizowane przez EAFIP nt. bezpieczeństwa zamawiających – 9 czerwca 2016 (Ryga)
- Coroczne wydarzenie europejskich innowacyjnych zamówień – 18-19 październik 2016 (Ateny)

Osoba do kontaktu:

Lieve Bos – pracownik Dyrekcji Generalnej ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii Komisji Europejskiej (lieve.bos@ec.europa.eu)

Małgorzata Kruk